

УДК 331.446

Горбань С.Ф.¹

Власенко А.І.²

¹канд. техн. наук, доц. ЗНТУ

²студ. гр. МТУ-215 ЗНТУ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ В КОЛЕКТИВІ

В умовах сучасної науково-технічної революції постійно зростає інтерес до соціально-психологічного клімату в колективі. Актуальність даної проблеми диктується перш за все збільшеними вимогами до рівня психологічної зацікавленості індивіда в його трудовій діяльності і ускладненням психічної життєдіяльності людей, постійним зростанням їх особистісних вимог до себе та свого оточення.

Тобто актуальність теми полягає в тому, що вивчення сучасного рівня соціально-психологічного клімату є найважливішим фактором у забезпеченні ефективності роботи всього колективу, що має безпосередній вплив на досягнення всіх поставлених перед підприємством цілей.

Формування сприятливого соціально-психологічного клімату трудового колективу – це найважливіша умова зростання продуктивності праці, а також якості всієї продукції, що випускається. Однак, соціально-психологічний клімат є певним показником загального рівня соціального розвитку колективу, його психологічних резервів, здатних до більш повної реалізації. Соціально-психологічний клімат можна назвати найважливішою характеристикою трудового колективу. Він поступово формується в процесі постійної взаємодії співробітників.

Сприятливий соціально-психологічний клімат завжди підвищує рівень ефективності роботи співробітників, активно сприяє їх згуртуванню. Несприятливий ж соціально-психологічний клімат знижує загальну якість праці, знижує працездатність колективу. У сучасних умовах якість соціально-психологічного клімату у всьому колективі в результаті визначає ставлення керівника до свого підприємства, до кожного окремого працівника.

При вивченні соціально-психологічного клімату необхідно мати на увазі два його рівня: перший рівень - статичний, відносно постійний, це стійкі взаємини членів колективу, їх інтерес до роботи і колегам по праці. На цьому рівні соціально-психологічний клімат розуміється як стійкий, досить стабільний стан колективу, який, одного разу сформувавшись здатний довгий час не руйнуватися і зберігати свою сутність, незважаючи на труднощі, з якими стикається колектив.

Другий рівень – динамічний, мінливий, що коливається, це щоденний настрій працівників в процесі роботи, їх психологічний настрій. Цей рівень

описується поняттям «психологічна атмосфера». На відміну від соціально-психологічного клімату, психологічна атмосфера характеризується більш швидкими тимчасовими змінами і менше усвідомлюється людьми.

Зміна психологічної атмосфери впливає на настрій і працездатність особистості протягом робочого дня. Зміни ж клімату завжди більш виражені, помітні, вони усвідомлюються і переживаються людьми більш гостро.

Соціально-психологічний клімат в колективі було проаналізовано на прикладі ТОВ «Спак-Інвест» Для оцінювання деяких основних проявів психологічного клімату колективу застосовувалась карта-схема Л.Н. Лутошкина. За допомогою карти-схеми була отримана загальна характеристика психологічного клімату в досліджуваній групі.

У тестуванні взяли участь 31 особа. Вищу освіту мають 23 співробітники, у інших середня спеціальна або технічна освіта. Вік співробітників від 28 до 62 років.

Дослідження показало, що в колективі склався досить несприятливий клімат: присутня конфліктність і ворожість у відносинах між членами групи (на думку 81 % опитаних). Також спостерігається неповага до думки інших в більшості випадків.

Психологічний клімат в даному колективі має не стійкий характер, з переважанням не зовсім сприятливого стану у взаємовідносинах її членів. Необхідно сказати, що співробітники не можуть точно визначити характер емоційної взаємодії всередині колективу, обмін діловою інформацією, трудовим досвідом, знаннями в сфері діяльності, думки з цього питання розділилися майже порівну. Керівництву підприємства були запропоновані рекомендації з підвищення рівня соціально-психологічного клімату в колективі та порада переглянути способи впливу на персонал, мотивацію та стиль управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Ліщинська, О. А.** Соціально-психологічний клімат як чинник управління організацією [Текст] / О. А. Ліщинська, М. І. Кміль // Ринок праці та зайнятості населення. - 2014. - №4. - С. 26-30.
2. **Бурова, Е. В.** Анализ социально-психологического климата трудового коллектива [Текст] / Е. В. Бурова // Наука и современность. - 2014. - №28. - С. 127-132.
3. **Веснин, В. Р.** Управление человеческими ресурсами. Теория и практика: учебник [Текст] / В. Р. Веснин. - Москва, 2015. - 688 с.